

**SISTEME PERMANENTE DE SUPRAVEGHERE TERESTRĂ
ALE COMPONENTEI DE INTELLIGENCE
BAZATĂ PE IMAGINI CARE DESFĂȘOARĂ MISIUNI
DE LUPTĂ ÎN TEATRUL DE OPERAȚII
DIN AFGANISTAN**

**PERMANENT TERRESTRIAL SURVEILLANCE SYSTEMS
OF THE INTELLIGENCE COMPONENT BASED ON IMAGES
CONDUCTING BATTLE MISSIONS IN THE THEATRE
IN AFGHANISTAN**

Colonel Sergiu NISTOR

Colonel (r) prof. univ. dr. Benone ANDRONIC

Rezumat: *Astăzi, din ce în ce mai mult, specialiștii militari se referă la folosirea în teatrele de operații a unor sisteme permanente de supraveghere terestră, fără însă a se clarifica ce sunt acestea, în ce constă disponibilitatea lor și, mai ales, cum sunt utilizate acestea.*

Iată de ce, în acest articol, încercăm să aducem unele clarificări în acest sens și să arătăm câteva aspecte privitoare la componenta logistică a acestor sisteme din teatrul de operații din Afganistan.

Cele câteva concluzii formulate de noi sunt desprinse din lecțiile învățate în exploatarea acestor sisteme și pot constitui motive de reflecție privitoare la modalitățile de îmbunătățire a sprijinului logistic al acestora.

Cuvinte-cheie: *sisteme de supraveghere; sprijin de informații; parteneriat unic; logistică; sprijin logistic integrat.*

Abstract: *Today the military experts use in theaters of operations, permanent surveillance of terrestrial systems, without clarifying what are they, what is their availability and, especially, how they are used thereof.*

That is why, in this article we try to bring some clarification in this regard and show some aspects concerning the logistics of such systems in the theater of operations in Afghanistan.

New conclusions are drawn from lessons learned in the operation of these systems and may constitute grounds for reflection about how to improve their logistic support.

Keywords: *surveillance systems; intelligence support; unique partnership; logistics; integrated logistics support.*

Introducere

Domeniul activității de informații militare cuprinde obținerea informațiilor din surse umane, electromagnetice, imagini, din surse deschise, din schimbul de informații, război electronic, cercetare, analiză militară, politico-militară și politică la nivel tactic, operativ și strategic.

Principalul obiectiv al activității de informații militare este acela de prevenire a surprinderii la nivel tactic, operativ și strategic prin luarea unui ansamblu de măsuri și acțiuni de informare-avertizare despre factorii de risc, amenințările, vulnerabilitățile și provocările la adresa securității naționale în domeniul militar, în zonele externe de interes național, aliat (NATO) și/sau comunitar (UE), zonele de conflict sau cele cu potențial de conflict și criză.

Activitatea structurilor de informații militare în TO cuprinde obținerea și prelucrarea tuturor informațiilor de interes cu implicații în domeniul militar și politico-militar, utilizând cele mai noi sisteme în domeniu.

O mare parte dintre bazele militare ale Teatrului de Operații (TO) din Afganistan sunt protejate de Sisteme Permanente de Supraveghere Terestră (PGSS), dispozitive care sunt asigurate de către armata SUA.

În anul 2012, cotidianul *Adevărul* din luna iunie arăta că „*La mijlocul anului 2012, o serie de militari ai armatei României au început instruirea pentru exploatarea unui PGSS la o unitate de elită a Forțelor Terestre Române de la Buzău. Programul este finanțat în totalitate de către Guvernul de la Washington.*”

Este de precizat faptul că, până în anul 2012, militarii români care exploatau aceste sisteme în TO din Afganistan se instruiă în baze de instrucție aflate pe teritoriul Statelor Unite, activități care necesitau cu deplasările cheltuirea unor mari sume de bani de către partenerul american.

În prezent, această acțiune de instruire se desfășoară în baza unui parteneriat cu armata SUA, care acum trei ani și-a dat acordul ca militarii români să desfășoare pregătirea specifică pentru operarea sistemelor PGSS și să întrebuințeze aceste echipamente, aflate în proprietatea armatei SUA, în TO din Afganistan. Militarii români sunt, astfel, primii din rândul Forțelor Coaliției Internaționale din Afganistan care beneficiază de instruirea specifică pentru folosirea acestui echipament sofisticat.

Sistemele PGSS sunt platforme de cercetare moderne, dotate cu senzori performanți, montați pe aerostate umplute cu heliu, ancorate la sol sau pe turnuri telescopice mobile. Introducerea lor în TO din Afganistan a contribuit la creșterea capacităților de culegere de informații și a permis obținerea unei imagini mai precise a situației din zonele supravegheate, în scopul protecției forțelor.

Încredințarea acestei misiuni militarilor români este o dovadă a profesionalismului lor și a încrederii de care aceștia se bucură în cadrul Alianței Nord-Atlantice și din partea armatei SUA, care i-a pregătit pentru operarea acestor sisteme

de cercetare de ultimă generație. Militarii români vor opera sistemele PGSS pe întreaga durată a participării contingentului românesc la misiunea Forței Internaționale de Securitate din Afganistan (ISAF).

Aceste sisteme, care pot fi instalate și dislocate rapid, întăresc capacitățile de supraveghere și de recunoaștere furnizând comandanților o imagine completă a câmpului de luptă, pentru a proteja militarii de dispozitivele explozive improvizate (DEI) și de alte atacuri din partea insurgenților.

Apreciem faptul că prezența componentei de intelligence bazată pe imagini (IMINT) prin sistemele de cercetare aeriană fără pilot (UAS) și PGSS, alături de celelalte componente de intelligence, în cele două teatre de operații, Irak și Afganistan a reprezentat și reprezintă în continuare un câștig pentru forțele militare românești și americane în folosul cărora acestea au executat misiuni specifice.

Rezultatele misiunilor executate atât pe timp de zi, cât și pe timp de noapte, de către aceste sisteme sunt de notorietate, ele reușind obținerea de informații de valoare necesare atât pentru paza și apărarea bazelor militare, cât și pentru planificarea și executarea misiunilor în exteriorul acestora.

Figura 1. Balonul aerostat al sistemului permanent de supraveghere terestră

Sistemele Permanente de Supraveghere Terestră și elementele referitoare la producția, exploatarea și asigurarea sprijinului logistic, pentru cele care sunt dislocate în afara teritoriului SUA, sunt „opera” companiei americane NEANY Inc., care a luat ființă – în anul 1994, cu sediul în Hollywood SUA și care este specializată și în construcția vehiculelor aeriene fără pilot (UAV), senzori electrono-optici, sisteme de vedere pe timp de noapte în infraroșu și sisteme de supraveghere terestră. Compania, care are girul Agenției federale americane, răspunde de implementarea programului sistemelor de supraveghere terestră de tipul PGSS.

Pentru a ne forma o imagine, cât de cât clară, credem că este necesar să prezentăm câteva date despre conceptul sistemului PGSS, astfel:

- piesa de rezistență a sistemului o reprezintă un aerostat plin cu heliu folosit pentru protecția forței, echipat cu camere video ultraperformante;
- cuprinde facilități de producție și de integrare în Hollywood și în Yuma de pe teritoriul SUA, locații în care se selecționează și se antrenează instructorii, operatorii de teren și tehnicienii pentru asigurarea mentenanței sistemului;
- sistemul a fost lansat și operaționalizat în peste 40 de locații din TO din Afganistan în mai puțin de doi ani calendaristici;
- asigurarea cu piese de schimb ale PGSS-urilor dislocate în TO din Afganistan se realizează prin depozite de campanie dispuse în câteva Baze de Operații Înaintate (FOB);
- în Afganistan, conducerea programului se realizează de către operatorii NEANY Inc. prezenți în zonă.

Performanța NEANY Inc. în logistică este adaptată înainte de implementare. Adaptarea logisticii pas cu pas pentru implementarea de sisteme fără pilot, printre care și sistemele PGSS, include:

- planificarea și implementarea logisticii;
- programele de antrenament pentru personalul care operează sistemele, dar și pentru personalul care asigură mentenanța acestora; operații și manuale de întreținere; studiul locațiilor în care vor fi montate sistemele;
- desfășurarea inițială a sistemelor și executarea recunoașterilor, activități obligatorii înainte de instalarea acestora în vederea îndeplinirii misiunilor pentru care au fost proiectate; sprijinul de informații pentru cele 50 de locații, cele mai multe în afara Statelor Unite; funcții asociate privind serviciile suport asigurate.

NEANY Inc. are experiență în ceea ce privește testarea, desfășurarea, și susținerea sistemelor fără pilot în Irak și în Afganistan. Succesul companiei este evidențiat de fiabilitatea, siguranța, utilizarea și disponibilitatea operațională a sistemelor desfășurate. Acest lucru a fost posibil datorită angajamentului constant în schimbul de informații încorporând controale de management care asigură evaluarea constantă a sistemelor de-a lungul ciclului de funcționare, metode care asigură evaluarea constantă a sistemelor pe întreaga durată a ciclului de viață ale acestora.

Acordul Cadru de Bază (BOA)

În prezent, NEANY Inc. asigură planificarea și executarea sprijinului logistic pentru sistemele PGSS dislocate în Afganistan, în special cele referitoare la echipamentul specific, mentenanța acestora, depozitarea pe timp îndelungat, managementul resurselor necesare pentru funcționarea echipamentelor, precum și pregătirea personalului ce exploatează sistemele.

În ceea ce privește implicarea NEANY Inc. în TO din Afganistan, Acordul Cadru de Bază (BOA) întocmit de către Guvernul Federal american prevede pentru Centrul Diviziei Naval-Aeriene de Luptă cinci Programe Speciale de Supraveghere (SSP), aflate în derulare atât pe teritoriul american, cât și pentru operațiile desfășurate în exteriorul țării, sprijinul logistic, pregătirea personalului care deservește sistemele PGSS, precum și Sistemele de Supraveghere Aeriana fără Pilot (PSUAS) care sunt operaționale în FOB-urile din Afganistan.

Acordul Cadru de Bază este un acord scris, negociat între NEANY Inc. și contractori, printre care se numără și armata SUA, care conține:

- termeni și clauze care se aplică contractelor viitoare dintre părți;
- descrierea concretă a modului în care se efectuează sprijinul logistic al acestor;
- sisteme aeriene utilizate;
- prețuri și termene privind intervențiile de mentenanță.

Acordul Cadru de Bază nu este un contract, ci este acordul în baza căruia se încheie contractele punctuale cu diferiți parteneri care solicită astfel de sisteme de supraveghere (armata SUA, firme private care utilizează pentru locații sensibile astfel de sisteme terestre și aeriene etc.).

Contractorii care au acceptat termenii BOA pot să primească cereri pentru propuneri tehnice sau/și preț/cost în baza cărora se primesc comenzile. Eliberarea BOA se face pe baza evaluării calificărilor în concordanță cu criteriul care a fost prestabilit. Acordarea comenzilor specifice vor fi bazate pe preț/cost și pe alți factori considerați a fi acceptați. Guvernul american își rezervă dreptul să anuleze comenzile BOA pentru antreprenorii întreprinderilor mici, producătoare de subsansamble, atunci când situația impune. Prețul specificat și fixat de firmele producătoare, precum și costul de rambursare vor fi prezentate la licitație alături de prețurile celorlalte firme care au acceptat prevederile BOA. Pentru a primi o comandă, contractorii trebuie să dețină un sistem contabil aprobat de Agenția de Auditare a Apărării (DCAA). Comenzile individuale nu vor fi înregistrate decât dacă sunt verificate și aprobate de către ofițerul contractor și sunt înscrise în programul cerinței care reprezintă cel mai bine interesul guvernului american.

Punctual, la sistemele PGSS utilizate de armata americană în FOB-urile din TO din Afganistan, BOA are prevăzute următoarele aspecte obligatorii, astfel:

- obligativitatea pregătirii anuale pentru cele aproximativ 650 de persoane care operează sistemele PGSS din TO din Afganistan;
- sprijinul logistic este integrat și destinat pentru a susține fiecare sistem din fiecare FOB. Acesta include asigurarea capacităților inițiale pentru fiecare FOB, posibilitatea redислоcării sistemului, asigurarea periodică cu piese de schimb în baza cererilor, transportul, mentenanța și operarea acestora. Asigurarea pieselor de schimb

nu se referă la stația de control a aerostatului și componentele acesteia, balonul propriu-zis. Acestea sunt asigurate în baza unor ordine de distribuție care se întocmesc mai rar, la intervale de luni/ani de zile după instalarea și operaționalizarea sistemelor.

Logistica Sistemelor Permanente de Supraveghere Terestră, care sunt operaționale, în modul cel mai cuprinzător, acoperă aspecte ale operațiilor militare și care se referă la:

- proiectarea și dezvoltarea, achiziția, depozitarea, transportul, distribuția, evacuarea și controlul materialelor;
- transportul personalului;
- achiziția sau construcția, mentenanța, repartizarea și exploatarea facilităților;
- achiziția sau furnizarea serviciilor suport;
- sprijinul cu servicii medicale și de sănătate.

În ceea ce privește logistica sistemelor de tip PGSS care sunt utilizate în TO din Afganistan, cele cinci componente ale logisticii se particularizează astfel:

- Proiectarea și dezvoltarea, achiziția, depozitarea, transportul, distribuția, evacuarea și controlul materialelor se referă la:

- proiectarea și dezvoltarea sistemelor PGSS în TO din Afganistan fiind o activitate laborioasă, aceasta se desfășoară exclusiv pe teritoriul american, în bazele NEANY Inc. din statele Hollywood și Yuma;

- achiziția sistemelor se desfășoară de către Departamentul american al apărării prin intermediul NEANY Inc., care achiziționează elemente componente de la furnizori în urma desfășurării unor licitații;

- depozitarea pieselor de schimb este realizată cu sprijinul armatei americane, în patru baze militare, cele în care sunt dislocate comandamentele regionale din TO din Afganistan;

- transportul, distribuția și evacuarea pieselor de schimb pentru realizarea intervențiilor de mentenanță, pe teritoriul Afganistanului, dar și din SUA în Afganistan, se realizează cu mijloacele de transport terestre și aeriene care aparțin Departamentului American al Apărării.

- Transportul personalului se realizează exclusiv cu mijloacele de transport terestre și aeriene care aparțin Departamentului American al Apărării. Personalul care asigură mentenanța sistemelor PGSS aparține NEANY Inc., iar cel care operează sistemele aparțin Departamentului American al Apărării.

- Construcția și mentenanța se realizează cu personal specializat aparținând NEANY Inc.

- Repartizarea și exploatarea facilităților se realizează în baza ordinelor primite de la cele patru comandamente regionale în urma aprobării comandantului ISAF.

• Achiziția sau furnizarea serviciilor și sprijinul cu servicii medicale și de sănătate sunt componente care aparțin reprezentanților Departamentului American al Apărării, care furnizează serviciile și pentru personalul militar și civil din bazele respective. Activitatea se realizează în baza protocoalelor încheiate între reprezentanții NEANY Inc. și cei ai Departamentului American al Apărării.

În concluzie, sistemele PGSS reprezintă cele mai noi dispozitive terestre de luptă, care fac parte din componenta IMINT, iar operarea acestora în Afganistan și de către militari români reprezintă un motiv de mândrie și satisfacție pentru Armata României.

Parteneriatul unic al forțelor militare române cu Armata SUA, prin care militarii români operează un sistem într-un teatru de operații este o premieră pentru Alianța Nord Atlantică și armata țării noastre. Dislocarea militarilor români ilustrează continuitatea angajamentului României față de o misiune vitală și față de asigurarea securității aliaților NATO.

Introducerea acestor sisteme în Teatrul de Operații din Afganistan a contribuit la creșterea capacităților de culegere de informații și a permis obținerea unei imagini mai precise a situației din zonele supravegheate, în scopul protecției forțelor, bazelor militare și a împrejurimilor acestora.

BIBLIOGRAFIE

NEANY Inc. Description: Attachment 1, Experience Evaluation Form N68335-12-R-OOZLdoc (435.00 Kb).

http://w.w.w.FED_biz_opps.gov., *Special Surveillance Program Operations, Logistics, Training and Packout Basic Ordering Agreements.*

Cotidianul Adevărul din 18.06.2012.

<http://w.w.w.evz.ro>; 5.[http://w.w.w.Gazeta de Sud](http://w.w.w.Gazeta_de_Sud).

